

załącznik nr 4 do uchwały nr 35/VII/IV/2021
Senatu PWSZ w Koninie z dnia 20 kwietnia 2021 r.
w sprawie ustalenia programów studiów podyplomowych
w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Koninie na
rok akademicki 2021/2022

PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA W KONINIE
WYDZIAŁ NAUK EKONOMICZNYCH I TECHNICZNYCH

PROGRAM STUDIÓW PODYPLOMOWYCH

Nazwa studiów podyplomowych
CONTROLLING W PRZEDSIĘBIORSTWIE

Kod studiów podyplomowych
CWP_2021_2022

Autorzy programu:

dr Robert Rogaczewski
dr Anna Waligórska-Kotfas

Data opracowania: 30.01.2021

1. Ogólna charakterystyka studiów

1.1. Podstawowe informacje

Czas trwania studiów:	
• liczba semestrów	dwa
• liczba godzin	172
Liczba punktów ECTS	30
Wiodąca dyscyplina naukowa	ekonomia i finanse
Pozostałe dyscypliny naukowe	nauki o zarządzaniu i jakości

1.2. Koncepcja kształcenia

<p>Celem studiów podyplomowych jest przekazanie uczestnikom specjalistycznej wiedzy z obszaru controllingu operacyjnego i strategicznego oraz budżetowania. Celem studiów jest również zapoznanie uczestników z teoretycznymi i praktycznymi aspektami funkcjonowania systemu controllingu w organizacji oraz kwestiami związanymi z realizacją krótko- i długoterminowej polityki finansowej przedsiębiorstwa oraz rachunkiem kosztów. Niewątpliwą korzyścią z ukończenia tego kierunku będzie lepsze przygotowanie do pracy w komórkach budżetowania i controllingu oraz zrozumienie roli controllingu w zarządzaniu przedsiębiorstwem i jego finansami.</p>
<p>Studia skierowane są do pracowników działów controllingu, rachunkowości zarządczej, zarządzania finansami, menedżerów wszystkich pionów i szczebli zarządzania oraz analityków kosztów. Konstrukcja programu studiów sprawia, iż studia podyplomowe należy traktować nie tylko jako sposób na podniesienie kwalifikacji zawodowych. Skierowane są one bowiem także do osób, które chcą zdobyć nowe kwalifikacje i nie posiadają wykształcenia i umiejętności praktycznych w zakresie controllingu.</p>
<p>Uczestnikami studiów podyplomowych mogą być osoby, które posiadają kwalifikację pełną, co najmniej na poziomie 6 uzyskaną w systemie szkolnictwa wyższego i nauki (tytuł zawodowy licencjata, inżyniera lub równorzędny).</p> <p>Kryteria kwalifikowania kandydatów na studia podyplomowe oraz procedura ewentualnego postępowania kwalifikacyjnego są określone w <i>Regulaminie Kształcenia Ustawicznego Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie</i> (Załącznik do uchwały nr 24/VII/II/2021 Senatu PWSZ w Koninie z dnia 23 lutego 2021 r.).</p>
<p>Studia są organizowane we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi. Współpraca ta obejmuje przede wszystkim prowadzenie zajęć dydaktycznych przez przedstawicieli tych instytucji, którzy posiadają odpowiednie dla kierunku doświadczenie zawodowe oraz uczestniczą w aktualizacji programu kształcenia. Każdy w wymienionych niżej przedmiotów obejmuje niezbędne teoretyczne wprowadzenie w formie wykładu problemowego oraz praktyczne przykłady zastosowania narzędzi controllingu w zarządzaniu przedsiębiorstwem.</p>

2. Efekty uczenia się

Objaśnienie oznaczeń:

W – kategoria wiedzy

U – kategoria umiejętności

K – kategoria kompetencji społecznych

01, 02, 03 i kolejne – numer efektu uczenia się

Symbol	Efekty uczenia się dla studiów podyplomowych w zakresie CONTROLLING W PRZEDSIĘBIORSTWIE Absolwent studiów podyplomowych:	Odniesienie do efektów wg PRK (na poziomie 6, 7 lub 8)
WIEDZA – ZNA I ROZUMIE:		
W01	zna w pogłębionym stopniu rodzaje controllingu oraz identyfikuje ich cechy charakterystyczne	P7S_WG
W02	charakteryzuje system rachunkowości finansowej i rachunkowości zarządczej, posługuje się fachową terminologią związaną z analizą i pomiarem kosztów, kosztów i przychodów, rozumie zasady rachunkowości i opisuje elementy sprawozdania finansowego	P7S_WG
W03	zna wszystkie kluczowe pojęcia w obszarze controllingu i budżetowania	P7S_WG P7S_WK
W04	charakteryzuje rolę i narzędzia rachunkowości finansowej, rachunkowości zarządczej i controllingu.	P7S_WG P7S_WK
W05	rozdzieli i charakteryzuje koszty, przychody i inne kategorie ekonomiczne (w tym podatki)	P7S_WG
W06	zna kluczowe narzędzia controllingu	P7S_WG

UMIEJĘTNOŚCI – POTRAFI:		
U01	posiada umiejętności dokonania wieloprzekrojowej analizy kosztów i przychodów.	P7S_UW
U02	potrafi ocenić działalność przedsiębiorstwa za pomocą kluczowych parametrów	P7S_UW
U03	potrafi dobierać właściwe narzędzia controllingu w różnych obszarach działalności przedsiębiorstw	P7S_UW
U04	potrafi zaprojektować system controllingu w przedsiębiorstwie	P7S_UW
U05	oblicza, analizuje i interpretuje wyniki w ramach narzędzi controllingu	P7S_UW
U06	stosuje wybrane rozwiązania informatyczne w ramach systemu controllingu.	P7S_UW
U07	potrafi wskazać na kluczowe aspekty psychologicznego zarządzania kontrolerami	P7S_UW
U08	potrafi wdrażać mechanizmy i instrumenty controllingu w obszarze logistyki, produkcji, finansów, podatków i zasobów ludzkich	P7S_UK P7S_UO
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – JEST GOTÓW DO:		
K01	posiada wyrobioną świadomość roli controllingu w podejmowaniu decyzji gospodarczych	P7S_KK
K02	wykazuje kreatywność w wyciąganiu wniosków na podstawie informacji pochodzących z systemu controllingu, w tym w odniesieniu do poszczególnych obszarów funkcjonalnych w przedsiębiorstwie	P7S_KK
K03	potrafi pracować w zespole wykonując działania w obszarze rozwiązywania zadań ekonomicznych oraz potrafi dokonywać ocen wdrożenia i stosowania mechanizmów controllingu w praktyce gospodarczej przedsiębiorstw	P7S_KK P7S_KO
K04	rozumie potrzebę podnoszenia kompetencji zawodowych i osobistych oraz posiada umiejętność komunikowania się z otoczeniem	P7S_KK P7S_KR

3. Plan studiów

Lp.	Przedmiot	Forma zaliczenia	Liczba godzin			Rozkład godzin				ECTS	
			ogółem	wykłady	zajęcia praktyczne	sem I		sem II		I	II
						w	zp	w	zp		
1.	Podstawy controllingu	Zo	8	4	4	4	4			1	
2.	Rachunkowość i analiza finansowa przedsiębiorstwa	E	20	6	14	6	14			3	
3.	Rachunkowość zarządcza i zarządzanie rachunkiem kosztów	E	16	4	12	4	12			3	
4.	Budżetowanie i planowanie finansowe	Zo	14	4	10	4	10			2	
5.	Krótkoterminowe i długoterminowe decyzje finansowe	Zo	10	4	6	4	6			2	
6.	Projektowanie systemu controllingu	Zo	8	2	6	2	6			2	
7.	Narzędzia controllingu	Zo	12	4	8	4	8			2	
8.	Controlling finansowy i podatkowy	Zo	12	4	8			4	8		2
9.	Zarządzanie i controlling projektów	Zo	10	4	6			4	6		1
10.	Controlling personalny	Zo	6	2	4			2	4		1
11.	Controlling logistyki	E	12	4	8			4	8		3
12.	Controlling produkcji	Zo	10	2	8			2	8		2
13.	Psychologia controllera	Zo	6	2	4			2	4		1
14.	Audyt wewnętrzny w systemach zarządzania	Zo	10	4	6			4	6		2
15.	Narzędzia informatyczne w controllingu	E	18	2	16			2	16		3
Ogółem			172	52	120	28	60	24	60	15	15
						88		84		30	

E – egzamin

Zo - zaliczenie z oceną

4. Treści programowe przedmiotów

Lp.	Przedmiot
1.	<p>Podstawy controllingu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teoria współczesnego controllingu (pojęcie, funkcje, zadania), • charakterystyka controllingu w przedsiębiorstwie, • klasyfikacja controllingu, • controlling a systemy zarządzania i rachunkowości, • controlling a inne dyscypliny, • komórka controllingu i controllera w przedsiębiorstwie.
2.	<p>Rachunkowość i analiza finansowa przedsiębiorstwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rachunkowość jako system pomiaru wartości ekonomicznych, • rola rachunkowości w sterowaniu ekonomicznym, • konto księgowe, • rachunkowość w zarządzaniu majątkiem trwałym, • wycena i ewidencja zapasów oraz towarów, • pozyskiwanie danych i informacji finansowych, • obowiązki sprawozdawcze przedsiębiorstw, • sprawozdania i wyniki finansowe (rachunek zysków i strat, bilans), • analiza rentowności oraz sprawności i działania przedsiębiorstwa.
3.	<p>Rachunkowość zarządcza i zarządzanie rachunkiem kosztów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rachunkowość zarządcza jako system informacyjny, • istota i funkcje rachunku kosztów, • rachunek kosztów w systemie informacyjnym przedsiębiorstwa, • rodzaje rachunku kosztów, • kalkulacje kosztów, • projektowanie rachunku kosztów, • wykorzystanie rachunku ABC w zarządzaniu przedsiębiorstwem, • koncepcje zarządzania kosztami działań, • analiza prognozy rentowności.
4.	<p>Budżetowanie i planowanie finansowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budżetowanie w przedsiębiorstwie (istota, cele i funkcje budżetowania), • zasady i procedury sporządzania budżetów, • metody sporządzania budżetów, • budżety operacyjne i finansowe przedsiębiorstwa, • roczny budżet operacyjno-finansowy, • ilościowe kryteria w budżetach inwestycji, • metody tworzenia budżetu w praktyce, • planowanie przepływów pieniężnych oraz analiza stanu równowagi finansowej przedsiębiorstw.
5.	<p>Krótkoterminowe i długoterminowe decyzje finansowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • krótkoterminowe decyzje finansowe (cele zarządzania finansami, pomiar stopnia realizacji celów, poziom kapitału obrotowego, strategie zarządzania kapitałem obrotowym netto, finansowe zarządzanie zapasami, krótkoterminowe źródła finansowania przedsiębiorstw), • długoterminowe decyzje finansowe (źródła finansowania przedsiębiorstw, cechy kapitału własnego i obcego, kryteria wyboru źródeł finansowania oraz pozyskiwanie i rozliczanie kredytów, różne ujęcia i analizy kosztów, metody oceny efektywności projektów inwestycyjnych).
6.	<p>Projektowanie systemu controllingu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacja controllingu w przedsiębiorstwie, • zasady i sposoby budowania systemu raportowania zarządczego, • modele prezentacji wyników, • zasady wyodrębniania ośrodków odpowiedzialności (rodzaje odpowiedzialności, mierniki efektywności), • zasady przekształcania centrów kosztów w centra zysków, • projektowanie systemu controllingu w przedsiębiorstwie (warsztat / case study).
7.	<p>Narzędzia controllingu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomiar efektywności i zarządzanie w dobie informacji, • tradycyjny model rachunkowości finansowej, • strategiczna karta wyników jako model zarządzania, • inne narzędzia controllingu (luka strategiczna, analiza SWOT, ocena projektów inwestycyjnych, analiza wąskich gardeł).
8.	<p>Controlling finansowy i podatkowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • istota i zadania controllingu finansowego, • instrumenty controllingu finansowego w przedsiębiorstwie,

	<ul style="list-style-type: none"> • narzędzia sterowania przepływami środków pieniężnych, • ryzyko finansowe, • istota i zadania controllingu podatkowego, • planowanie przepływów gotówkowych oraz prognozowanie rozliczeń podatkowych.
9.	<p>Zarządzanie i controlling projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • istota i znaczenie zarządzania projektami, • metody i narzędzia stosowane w procesach zarządzania projektami, • proces zarządzania projektem (opracowanie planu projektu, w tym z wykorzystaniem oprogramowania, analiza i ocena ryzyka związanego z planowaniem projektu, monitorowanie i przegląd projektu, zarządzanie zespołem projektowym, umiejscowienie projektu w strukturze organizacyjnej, organizowanie prac projektowych), • controlling w zarządzaniu projektami (case study).
10.	<p>Controlling personalny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • koncepcja i zastosowanie controllingu personalnego, • controlling personalny w świetle badania ankietowego, • wykorzystanie controllingu personalnego w praktyce przedsiębiorstw.
11.	<p>Controlling logistyki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • controlling logistyki według faz przepływu, • controlling logistyki według funkcji logistycznych, • controlling projektów logistycznych, • zarządzanie kosztami logistycznymi w przedsiębiorstwie, • instrumenty controllingu logistyki.
12.	<p>Controlling produkcji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obszar planowania controllingu w przedsiębiorstwach produkcyjnych, • rachunek kosztów w firmie produkcyjnej, • modele systematyki kosztów, • rozliczanie kosztów produkcji przy wykorzystaniu metody rachunku kosztów działań ABC, • efektywne zarządzanie z wykorzystaniem modeli controllingowych i produktowej macierzy BCG, • instrumenty controllingu produkcji.
13.	<p>Psychologia controllera:</p> <ul style="list-style-type: none"> • psychologiczne aspekty zarządzania controllerami, • stres w pracy controllera, • wypalenie zawodowe controllerów, • psychologia w realizacji zadań controllera i stosowania mechanizmów controllingu, • controlling a różnice kulturowe.
14.	<p>Audyt wewnętrzny w systemach zarządzania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • geneza, ewolucja i klasyfikacja audytu wewnętrznego, • funkcje audytu wewnętrznego, • zakres zastosowań i standardy audytu wewnętrznego, • powiązania między audytem wewnętrznym a kontrolą wewnętrzną, • metodyka prac audytowych.
15.	<p>Narzędzia informatyczne w controllingu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • narzędzia informatyczne wspierające controlling, • wykorzystanie programu MS Excel na potrzeby sporządzania budżetów, stosowania tradycyjnych i zaawansowanych systemów rachunku kosztów, kalkulacji kosztów, przeprowadzania analiz sprawozdań finansowych i prowadzenia rachunków decyzyjnych.

5. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Efekty kształcenia	Przedmioty	Metody kształcenia	Metody oceny
W01	<ul style="list-style-type: none"> Podstawy controllingu 	wykład problemowy, analiza tekstów z dyskusją, analiza przypadków	zaliczenie pisemne z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi
W02	<ul style="list-style-type: none"> Rachunkowość i analiza finansowa przedsiębiorstwa Rachunkowość zarządcza i zarządzanie rachunkiem kosztów 	wykład problemowy, analiza przypadków, rozwiązywanie zadań	egzamin pisemny z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi, egzamin końcowy
W03	<ul style="list-style-type: none"> Podstawy controllingu Budżetowanie i planowanie finansowe Krótkoterminowe i długoterminowe decyzje finansowe 	wykład z elementami dyskusji	zaliczenie pisemne z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi
W04	<ul style="list-style-type: none"> Rachunkowość i analiza finansowa przedsiębiorstwa Rachunkowość zarządcza i zarządzanie rachunkiem kosztów 	wykład z elementami dyskusji, wykład problemowy, analiza przypadków, rozwiązywanie zadań	egzamin pisemny z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi, egzamin końcowy
W05	<ul style="list-style-type: none"> Rachunkowość i analiza finansowa przedsiębiorstwa Rachunkowość zarządcza i zarządzanie rachunkiem kosztów 	wykład problemowy, analiza przypadków, analiza przypadków, rozwiązywanie zadań	egzamin pisemny z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi, egzamin końcowy
W06	<ul style="list-style-type: none"> Narzędzia controllingu Controlling logistyki Controlling produkcji Controlling personalny Controlling finansowy i podatkowy Zarządzanie i controlling projektów 	wykład problemowy, analiza tekstów z dyskusją, analiza przypadków, rozwiązywanie zadań	przygotowanie projektu, zaliczenie pisemne z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi, egzamin pisemny z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi, egzamin końcowy
U01	<ul style="list-style-type: none"> Rachunkowość zarządcza i zarządzanie rachunkiem kosztów 	wykład problemowy, analiza przypadków, rozwiązywanie zadań	egzamin pisemny z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi, egzamin końcowy
U02	<ul style="list-style-type: none"> Narzędzia controllingu Rachunkowość i analiza finansowa przedsiębiorstwa Rachunkowość zarządcza i zarządzanie rachunkiem kosztów 	wykład z elementami dyskusji, rozwiązywanie zadań, analiza przypadków	zaliczenie pisemne z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi, egzamin pisemny z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi, egzamin końcowy

U03	<ul style="list-style-type: none"> • Controlling logistyki • Controlling produkcji • Controlling personalny • Controlling finansowy i podatkowy • Zarządzanie i controlling projektów 	wykład problemowy, analiza przypadków, praca w zespołach, dyskusja, rozwiązywanie zadań	przygotowanie projektu, zaliczenie pisemne z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi, egzamin pisemny z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi, egzamin końcowy
U04	<ul style="list-style-type: none"> • Projektowanie systemu controllingu 	wykład problemowy, analiza przypadków, dyskusja, praca w zespołach	przygotowanie projektu, zaliczenie pisemne z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi
U05	<ul style="list-style-type: none"> • Controlling logistyki • Controlling produkcji • Controlling personalny • Controlling finansowy i podatkowy • Zarządzanie i controlling projektów 	wykład problemowy, analiza przypadków, dyskusja, praca w zespołach, rozwiązywanie zadań	przygotowanie projektu, zaliczenie pisemne z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi, egzamin pisemny z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi, egzamin końcowy
U06	<ul style="list-style-type: none"> • Rachunkowość zarządcza i zarządzanie rachunkiem kosztów • Narzędzia informatyczne w controllingu 	wykład problemowy, analiza przypadków, dyskusja, praca w zespołach	zaliczenie pisemne z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi, egzamin pisemny z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi, egzamin końcowy,
U07	<ul style="list-style-type: none"> • Psychologia controlera 	wykład problemowy, analiza przypadków, dyskusja, praca w zespołach	przygotowanie projektu, zaliczenie pisemne z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi
U08	<ul style="list-style-type: none"> • Narzędzia controllingu • Controlling logistyki • Controlling produkcji • Controlling personalny • Controlling finansowy i podatkowy 	wykład problemowy, analiza przypadków, dyskusja, praca w zespołach	przygotowanie projektu, zaliczenie pisemne z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi, egzamin pisemny z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi, egzamin końcowy
K01	<ul style="list-style-type: none"> • Podstawy controllingu • Rachunkowość zarządcza i zarządzanie rachunkiem kosztów 	wykład problemowy, analiza przypadków, dyskusja, praca w zespołach	zaliczenie pisemne z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi, egzamin pisemny z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi, egzamin końcowy
K02	<ul style="list-style-type: none"> • Narzędzia controllingu • Controlling logistyki • Controlling produkcji • Controlling personalny • Controlling finansowy i podatkowy 	analiza przypadków, praca w zespołach, dyskusja,	zaliczenie pisemne z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi, egzamin pisemny z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi, egzamin końcowy

K03	<ul style="list-style-type: none"> • Narzędzia controlling • Narzędzia informatyczne w controllingu • Rachunkowość zarządcza i zarządzanie rachunkiem kosztów 	wykład problemowy, analiza przypadków, dyskusja, praca w zespołach, rozwiązywanie zadań	zaliczenie pisemne z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi, egzamin pisemny z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi, egzamin końcowy
K04	<ul style="list-style-type: none"> • Podstawy controllingu • Psychologia controllingu 	wykład problemowy, analiza przypadków, dyskusja, praca w zespołach,	przygotowanie projektu, zaliczenie pisemne z pytaniami otwartymi lub/i zamkniętymi